

Stručni rad

ISPITIVANJE STAVOVA UČENIKA OŠ LJUDEVITA GAJA, ZAPREŠIĆ O ODRŽIVOM RAZVOJU U ŠKOLI I NJEGOVOJ VAŽNOSTI

Đurđica Patafta, prof. biologije i kemije, savjetnik

Maja Horvatin, dipl. učiteljica, mentor

Osnovna škola Ljudevita Gaja, Zaprešić

Sažetak

Prema ciljevima Erasmus+ projekta OŠ Ljudevita Gaja iz Zaprešića te ciljeva iz naše Akreditacije 2022-1-HR01-KA120-SCH-000104344 u istraživanju se koristila metoda anketiranja da bismo dobili uvid u stavove naših učenika o održivom razvoju i njegovoj važnosti. Prvo anketiranje provedeno je na početku, a drugo na kraju školske godine 2023./2024. Rezultati ankete na početku školske godine pokazali su da škola mora znatno poboljšati ovo područje i ovdje vidi potreba za napretkom u svakom pogledu. Rezultati ankete na kraju školske pokazali su značajan napredak u stavovima i poznavanju učenika o važnosti održivog razvoja u školi. Učenici su svjesni važnosti dobrog obrazovanja, brige o zdravlju, važnosti recikliranja, dobiti obnovljivih izvora energije.

Ključne riječi: održivi razvoj, stavovi učenika, anketa

1. Uvod

Prema ciljevima našeg školskog Erasmus+ projekta 2023-1-HR01-KA121-SCH-000119086U te ciljeva iz Akreditacije 2022-1-HR01-KA120-SCH-000104344 u istraživanju je korištena anketna metoda da bismo dobili uvid u stavove naših učenika o održivom razvoju i njegovoj važnosti za školu. Učenje o održivom razvoju je ključno za učenike iz više razloga. Jedan je od njih svjesnost ekoloških izazova kao što su klimatske promjene, problemi onečišćenja i smanjenje bioraznolikosti. Učenike se potiče na odgovornije i održivije postupke, razvija se kritičko mišljenje o različitim problemima. Jedan od ciljeva je poticanje učenika na traženje inovativnih rješenja. Edukacijom o održivom razvoju učenici stječu znanje i vještine potrebne za očuvanje našeg planeta Zemlje.

2. Materijal i metode istraživanja

Metodom anketiranja istraživani su stavovi naših učenika o održivom razvoju i njegovoj važnosti. Cilj je bio poboljšati održivost u našoj školi, potaknuti učenike na razmišljanje kako unaprijediti i razvijati ispravni stav o održivosti.

2.1. Anketa na početku školske godine 2023./2024.

Anketiranje učenika provodilo se anonimno i dobrovoljno na satovima Informatike od 5.-8.razreda pomoću aplikacije Microsoft Forms. Rezultatima prve ankete za učenike istraživano je kako poboljšati održivost u našoj školi. Pretpostavke istraživanja su bile:

1. Učenici prepoznaju značenje pojma održivosti
 2. Učenici su o značenju pojma čuli većinom u školi
 3. Učenici većinom recikliraju otpad kod kuće jer Zaprešić ima odgovarajuće spremnike u blizini kuća i stanova
 4. Učenici prepoznaju potrebu poboljšanja održivog razvoja u školi
- Istraživanje se odnosi na I. polugodište 2023. godine.

Pitanja u prvoj anketi bila su usmjerena na poznavanje učenika o pojmu održivosti, gdje su se susreli s tim pojmom, primjenjuju li u svakodnevnom životu neke ciljeve održivog razvoja. Također se od njih tražilo da iskažu mišljenje kako se u našoj školi primjenjuju neki oblici održivosti i da navedu koje su primijetili. Također se od njih tražilo da predlože neke načine kako poboljšati održivost u našoj školi.

2.2. Anketa na kraju školske godine 2023./2024.

Pomoću rezultata druge ankete za učenike postavljene su sljedeće pretpostavke:

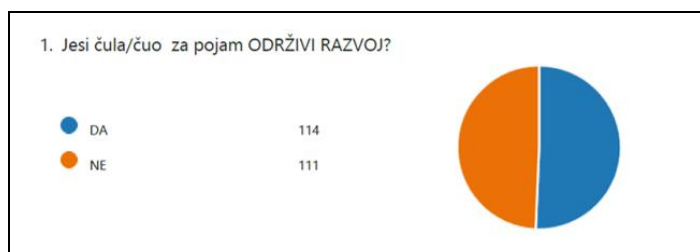
1. Učenici prepoznaju napredak škole u ostvarivanju ciljeva vezanih za provođenje održivog razvoja
2. Učenici prepoznaju potrebu daljnjih poboljšanja održivosti u školi

Anketiranje učenika provedeno je anonimno i dobrovoljno na satovima Prirode i Kemije u 6. i 8. razredima pomoću aplikacije Microsoft Forms. Ukupno je anketirano 192 učenika.

3. Rezultati istraživanja

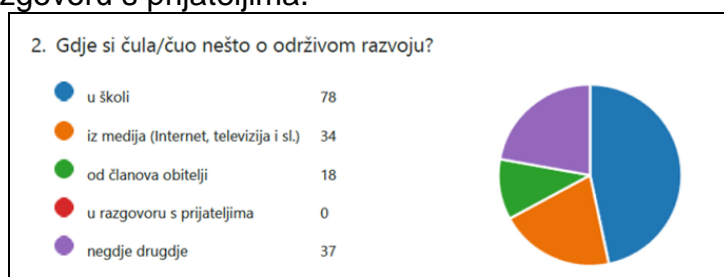
3.1. Rezultati istraživanja anketiranja na početku školske godine 2023./2024.

Na prvo pitanje o poznavanju pojma „održivi razvoj“ 114 učenika odgovorilo je potvrdno, a to je 50,22 %.

Slika 1. Odgovori na prvo pitanje u anketi

Većina se je učenika (47 %) izjasnilo da su o pojmu održivosti čuli u školi, 22 % negdje drugdje, iz medija 20 %, od članova obitelji 11 %, a nitko o tome nije čuo u razgovoru s prijateljima.

Slika 2. Odgovori na drugo pitanje u anketi

Na pitanje koliko primjenjuju neki od ciljeva u svakodnevnom životu, 76 % učenika odgovorilo je potvrdno.

Slika 3. Odgovori na treće pitanje u anketi

Na četvrto pitanje tražilo se da učenici nabroje koje aktivnosti održivosti provode u svojim kućanstvima. Rezultati su navedeni u Tablici 1. Odgovori koji su razmatrani su selekcionirani i navedeni su oni koji doprinose kvaliteti ankete.

AKTIVNOSTI UČENIKA IZ CILJEVA ODRŽIVOG RAZVOJA KOJE PRIMJENJUJU UČENICI:	Broj učenika
Briga za zdravlje, bavljenje sportom, hodanje i sl.	56 učenika
Briga za kvalitetnije obrazovanje:	16 učenika
Pristupačna energija iz čistih izvora (solarni paneli)	8 učenika
Održiva potrošnja i proizvodnja (recikliranje)	76 učenika
Očuvanje života na Zemlji (briga za okoliš)	14 učenika

Tablica 1. Aktivnosti koje učenici primjenjuju u svojim kućanstvima

Odgovori na pitanja koje oblike održivosti se primjenjuju u našoj školi navedeni su u Tablici 2,

AKTIVNOSTI UČENIKA IZ CILJEVA ODRŽIVOG RAZVOJA KOJE PRIMJENJUJE ŠKOLA:	Broj učenika
Briga za zdravlje, pitka voda u školi	17 učenika
Briga za kvalitetnije obrazovanje:	9 učenika
Pristupačna energija iz čistih izvora (solarni paneli)	11 učenika
Održiva potrošnja i proizvodnja (recikliranje, stare baterije)	38 učenika
Očuvanje života na Zemlji (briga za okoliš, školski vrt)	14 učenika

Tablica 2. Održivost u našoj školi

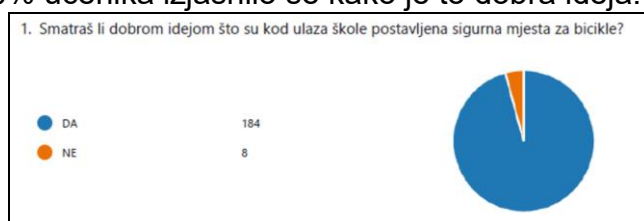
U anketi učenici su naveli prijedloge kako poboljšati održivost u našoj školi. Odgovori su navedeni u Tablici 3.

PRIJEDLOZI UČENIKA KAKO POBOLJŠATI ODRŽIVOST U NAŠOJ ŠKOLI	
BRIGA ZA ZDRAVLJE:	
1. Veća aktivnost na otvorenom	12 učenika
2. Bolja higijena („žvake“ ispod klupa i sl.)	3 učenika
3. Više izleta, npr. vožnje s biciklima	1 učenika
4. Bolje uređivati i čistiti WC	2 učenika
BRIGA ZA KVALITETNIJE OBRAZOVANJE:	
1. Više anketirati	2 učenika
2. Bolje pedagoške mjere	1 učenik
3. Napraviti prostor za druženje	2 učenika
4. Uvesti zabavnije učenje	3 učenika
5. Smanjiti broj sati	1 učenik
6. Uvesti nove predmete; ukinuti stare	3 učenika
PRISTUPAČNA ENERGIJA IZ ČISTIH IZVORA – proširiti panele	5 učenika
ODRŽIVA POTROŠNJA I PROIZVODNJA:	
1. Reciklirati u školi	29 učenika
2. Trošiti manje vode	2 učenika
3. Ne bacati hranu	3 učenika
4. Štedjeti struju	3 učenika
5. Uvesti digitalne uređaje da ne trošimo papir	3 učenika
OČUVANJE ŽIVOTA NA ZEMLJI	
1. Urediti igralište, klupe, stolci	3 učenika
2. Povećati i urediti školski vrt	6 učenika
3. Postaviti kompost	1 učenik
4. Ne šarati po klupama	2 učenika

Tablica 3. Prijedlozi učenika

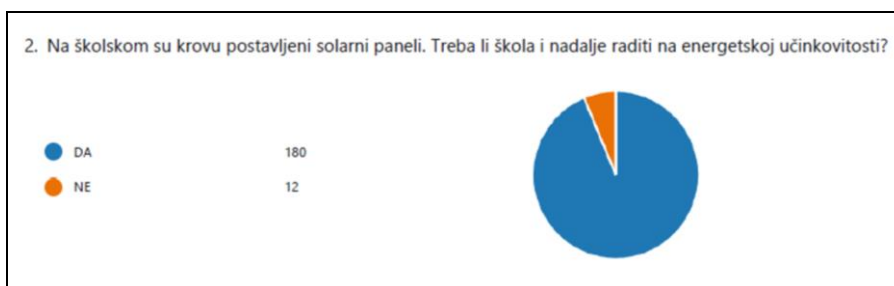
3.2. Rezultati istraživanja na kraju školske godine 2023./2024.

Na prvo pitanje o postavljanju sigurnih mjesta za bicikle na glavnom ulazu škole 96% učenika izjasnilo se kako je to dobra ideja.

Slika 4. Rezultati učenika na 1. pitanje iz druge ankete

Na drugo pitanje treba li škola i nadalje raditi na energetskej učinkovitosti, 94% učenika odgovorilo je pozitivno.

Slika 5. Odgovori treba li škola i nadalje raditi na energetskej učinkovitosti

U trećem su pitanju učenici trebali predložiti kako bismo kao škola mogli poboljšati energetskej učinkovitost. Velik broj učenika nije dalo odgovor, no bilo je zanimljivih prijedloga. Prijedlozi se nalaze u Tablici 4.

PRIJEDLOZI UČENIKA:	Broj učenika
Povećati broj solarnih panela	8 učenika
Postaviti pametne klupe	5 učenika
Štednja vode i struje	5 učenika

Tablica 4. Najčešći prijedlozi kako povećati energetskej učinkovitost škole

U četvrtom su pitanju učenici trebali predložiti što bismo mogli poduzeti da škola ide u smjeru bolje održivosti. Veliki broj učenika nije odgovorilo na pitanje. Najčešći odgovori nalaze se u Tablici 5.

PRIJEDLOZI UČENIKA:	Broj učenika
Bolje razvrstavati otpad	15 učenika
Urediti dvorište ili okoliš škole	7 učenika
Raditi na edukaciji učenika	4 učenika

Tablica 5. Najčešći prijedlozi kako poboljšati održivost u školi

Ostali zanimljiviji odgovori učenika su bili:

- treba više poučavati o recikliranju ili čišćenju prirode okolo škole
- treba poboljšati obroke u kuhinji, obnoviti dvorište i igralište
- sagraditi bazen
- postaviti energetskej učinkovitiju rasvjetu
- napraviti teren za nogomet s umjetnom travom i za odbojku na pijesku
- pokazati učenicima da mogu snositi posljedice ako onečišćuju okoliš škole
- više nastave na otvorenom
- više kanti za smeće u školskim hodnicima
- doniranje hrane siromašnima
- više se uključivati u Erasmus+ projekte
- trošiti manje energije
- ispred škole bi trebala biti po jedna kanta za papir, plastiku i ostali otpad
- staviti još panela na krovove
- povećati školski vrt

4. Zaključak

Na temelju rezultata iz prve ankete može se zaključiti da je više od 50 % učenika upoznato o značenju pojma održivosti za koji su većinom čuli u školi. Naše hipoteze su potvrđene. Ovdje treba napomenuti da nisu svi učenici u potpunosti odgovarali na sva pitanja. 76 % učenika koji su dali odgovor primjenjuje neki od oblika održivosti, a to je većinom recikliranje (njih 76 %) te briga za zdravlje, sport i kretanje (njih 56 %). 38 učenika smatra da se u našoj školi primjenjuje recikliranje, a to je prilično mali broj u odnosu na 227 ispitanika. Samo 17 učenika prisjetilo se da se u našoj školi brine o zdravlju, a 14 da brinemo o okolišu škole. 9 učenika smatra da dobivaju kvalitetno obrazovanje, a 11 njih je čulo za solarne panele na krovu škole. Učenici su iznijeli različite prijedloge kako unaprijediti održivost u školi. Iz rezultata o održivom razvoju, u usporedbi s kućanstvima, može se zaključiti da škola mora znatno poboljšati ovo područje i ovdje vidi potreba za napretkom u svakom pogledu.

Na temelju rezultata ankete na kraju školske godine može se zaključiti da su učenici dobro upoznati značenjem održivog razvoja jer su nakon održanih radionica i predavanja koristili ideje iz 17 globalnih ciljeva održivog razvoja. Učenici su svjesni važnosti dobrog obrazovanja, brige o zdravlju, važnosti recikliranja, dobiti obnovljivih izvora energije. Učenici su kao i na početku školske godine iznijeli kvalitetne prijedloge kako unaprijediti održivost u školi.

5. Popis literature

- [1.] Lamza Posavec, V. (1995), Javno mnijenje: teorije i istraživanje, Zagreb: Alineja
- [2.] Lamza Posavec, V. (2004), Metode društvenih istraživanja (skripta), Zagreb: Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu